~ МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ ~

УДК: 339.727.22:330.341.1(477:4-6ЄС) DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2026-4-341-120-128

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЧИННИК РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНА-ЄС

Уханова І. О., кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри міжнародних економічних відносин, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: inna.uhanova@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3510-382X

Анотація. *У статті досліджено роль прямих іноземних інвестицій (ПІІ) як стратегічного інструменту реалізації Цілей сталого розвитку в Україні у контексті європейської інтеграції. У процесі дослідження застосовано комплекс методів: сценарне моделювання для розрахунку прогнозних показників; методи аналізу та синтезу для визначення ролі ПІІ у досягненні Цілей сталого розвитку. Побудовано модель, яка прогнозує зростання ПІІ у «зелену» енергетику за умови реалізації оптимістичного сценарію, для реалізації якого необхідний вступ до ЄС та перенесення європейських енергетичних виробництв на українську базу. Базовий сценарій прогнозує поступову адаптацію до стандартів ЄС та зростання ПІІ у енергонезалежність країни. Песимістичний сценарій передбачає стагнацію ПІІ, що зупинить масштабний «зелений» перехід. Доведено, що ключовими факторами реалізації оптимістичного прогнозу є мультиплікатор інтеграції у ринок ЄС та ефективність інституційних реформ.*

Ключові слова: *прямі іноземні інвестиції, Цілі сталого розвитку, європейська інтеграція, зелена енергетика, Ukraine Facility.*

FOREIGN DIRECT INVESTMENT AS A FACTOR IN THE IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN THE CONDITIONS OF UKRAINE-EU COOPERATION

Inna Ukhanova, PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of International Economic Relations, Odesa National University of Economics, Odesa, Ukraine
e-mail: inna.uhanova@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3510-382X

Abstract. *The article examines the role of foreign direct investment (FDI) as a strategic tool for implementing the Sustainable Development Goals (SDGs) in Ukraine in the context of European integration. The aim is to substantiate the impact of FDI on the transformation of Ukraine's economic model and develop forecast scenarios for attracting capital to green energy projects. To achieve this goal, a number of tasks were implemented: modern instruments for insurance of military risks were analyzed; cases of investment activity in cooperation with the EU were systematized; the impact of the European CBAM mechanism on the investment attractiveness of Ukraine was determined. In the process of research, a set of methods was used: scenario modeling, correlation-regression analysis for mathematical substantiation of trends and the exponential smoothing method when calculating forecast indicators; to systematize the theoretical foundations of the study, methods of analysis and synthesis were used, which were applied to study existing theoretical approaches to determining the role of FDI in achieving the Sustainable Development Goals. The results obtained demonstrate a gradual qualitative change in the investment paradigm in Ukraine – from speculative capital to sustainable projects. An analytical model has been built that predicts the growth of FDI in "green" energy under the condition of the implementation of an optimistic scenario, for the implementation of which it is necessary to create conditions in the form of accession to the EU and the mass transfer of European energy production to the Ukrainian base. The baseline scenario predicts the concentration of investments in the field of infrastructure modernization and distributed generation, which will ensure stable energy independence and gradual adaptation to EU standards. The pessimistic scenario predicts the stagnation of FDI, which will be supported only by state guarantees due to high security risks, which will stop the large-scale "green" transition. It is proven that the key factors for the implementation of the optimistic forecast are the multiplier of integration into the EU market and the effectiveness of institutional reforms within the framework of the Ukraine Facility program. Recommendations have been formulated aimed at transforming Ukraine into an energy hub of Europe, which will ensure the long-term sustainability of the national economy.*

Keywords: *foreign direct investment, Sustainable Development Goals, European integration, green energy, Ukraine Facility.*

JEL Classification: F210; Q010; Q420; Q470; F150

Постановка проблеми. Вибір теми дослідження зумовлений глибокою трансформацією ролі іноземного капіталу в умовах сучасних викликів, де прямі іноземні інвестиції (ПІІ) перестають бути лише інструментом отримання прибутку і перетворюються на стратегічний фундамент для оновлення української економіки. Актуальність цієї проблематики диктується

насамперед необхідністю повоєнного відновлення, яке не може бути простим копіюванням застарілих економічних моделей. Нині перед Україною стоїть завдання реалізації стратегії, де кожен залучений євро чи долар іноземних інвестицій має працювати на досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР), забезпечуючи перехід до енергоефективної, цифрової та соціально відповідальної економіки.

У контексті співробітництва з Європейським Союзом це питання набуває особливої гостроти через зобов'язання України синхронізувати свою внутрішню політику з Європейським зеленим курсом. Сучасний європейський інвестор керується суворими критеріями екологічного та соціального управління (ESG), тому без вивчення того, як ПІІ впливають на збереження довкілля, інклюзивність економічного зростання тощо, неможливо вибудувати ефективну державну стратегію інвестиційної привабливості. За цих обставин ПІІ, зокрема у межах інвестиційного співробітництва з ЄС, нині розглядаються в якості ключових інструментів для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. Вони спроможні забезпечити модернізацію економіки та впровадження сучасних технологій, сприяють створенню робочих місць, активізації підприємництва та науково-технічному прогресу.

Важливим є і своєчасний аналіз тих можливостей, які надають нові інструменти фінансової підтримки, такі як Ukraine Facility, які прямо пов'язують надання інвестиційних гарантій із проведенням реформ у сфері сталого розвитку. Отже, критично важливо розуміти те, як інтеграція в європейський економічний простір дозволяє перетворити зовнішні фінансові потоки на рушійну силу досягнення довгострокової стійкості України в умовах глобальної нестабільності та воєнних ризиків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема залучення прямих іноземних інвестицій, зокрема як інструменту сталого розвитку, перебуває у центрі уваги сучасної наукової спільноти, набуваючи особливої гостроти у контексті повоєнного відновлення України та адаптації до вимог Європейського зеленого курсу. Так, А. Ставицький, О. Наумова, А. Шевчук [1] та Н. Павленчик, В. Холявка, Л.-Р. Камінський [2] аналізують вплив ПІІ на економічне зростання України та розглядають їх як чинник сталого розвитку в умовах післявоєнного відновлення та євроінтеграційних трансформацій. О. Тоцька та О. Бурець [3] визначають можливості для залучення ПІІ у стратегічні сектори економіки України та наголошують на програмі Ukraine Facility, яка спрямована на економічне відновлення та реформування ключових економічних секторів. У дослідженні М. Мурсалова, Г. Мамедова і А. Булгак [4] досліджується вплив ПІІ на сталий розвиток країн ОЕСР, а М. Файруз, Ч. Морді та А. Еламер [5] розглядають конкретний вплив ПІІ та досягнення ЦСР 7, яка спрямована на забезпечення доступної, надійної, сталої та сучасної енергії.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо висвітлено питання переосмислення ролі іноземного капіталу для України, який в умовах співпраці з ЄС трансформується із суто фінансового ресурсу на стратегічний інструмент реалізації Цілей сталого розвитку. Тому ця праця пропонує логіку залучення інвестицій, де пріоритетність надається проєктам із високим мультиплікатором інституційного зближення та довгострокової екологічної стійкості.

Метою дослідження є обґрунтування ролі ПІІ як ключового фінансового важеля реалізації Цілей сталого розвитку в Україні, а також розробка прогнозної моделі їх залучення в умовах поглиблення співпраці з ЄС та впровадження механізмів страхування воєнних ризиків. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: проаналізувати трансформацію концепції ПІІ в умовах воєнного стану; дослідити інструменти підтримки інвестицій, що діють у межах співпраці Україна-ЄС; систематизувати практичний досвід реалізації інвестиційних проєктів у сферах «зеленої» енергетики, що отримали страхове покриття від міжнародних інституцій; побудувати модель прогнозу динаміки ПІІ з ЄС у сектор відновлюваної енергетики.

Основний матеріал. ПІІ є ключовим каталізатором досягнення Цілей сталого розвитку в Україні, особливо у контексті євроінтеграції, тому що співпраця з Європейським Союзом створює умови для переходу від простого відновлення до стійкої модернізації економіки. Саме тому інвестиції з країн ЄС безпосередньо впливають на реалізацію ЦСР, що забезпечується через кілька механізмів та напрямків [5; 6; 7; 8]:

– доступна та чиста енергія (ЦСР 7): енергетичні проблеми України актуалізують залучення ПІІ у цей сектор для збільшення частки відновлюваних джерел та підвищення енергоефективності;

– гідна праця та економічне зростання (ЦСР 8): незважаючи на війну, ПІІ в Україну забезпечують створення нових робочих місць та збереження наявних, активізують

підприємництво, стимулюють розвиток інноваційної економіки та підвищують конкурентоспроможність підприємств;

– інновації та інфраструктура (ЦСР 9): залучення європейського капіталу приносить нові управлінські підходи та технології, що є критичним для сталого розвитку; у межах плану Ukraine Facility особлива увага приділяється інтеграції у глобальні ланцюги вартості та розвитку сектору критичних матеріалів для ЄС;

– екологічна стійкість (ЦСР 12, 13): пріоритетними є «зелені» ПІІ, які впроваджують екологічно чисте виробництво та відповідальне управління ресурсами, забезпечують досягнення цілей «Відповідальне споживання» та «Боротьба зі зміною клімату».

Слід зазначити, що європейська інтеграція – гарант прозорості та стабільності для інвесторів, для чого розроблено кілька основних інструментів. Насамперед це програма «Ukraine Facility» – стратегічний документ, що визначає перелік структурних реформ та інвестиційних заходів (понад 100 у 15 галузях), які Україна зобов'язується виконати протягом 2024–2027 років для отримання фінансової підтримки від ЄС обсягом 50 млрд. євро. Вона є основою для фінансування, передбачаючи модернізацію економіки, а зазначені в ній реформи спрямовані на покращення бізнес-клімату та адаптацію до європейських стандартів, зокрема щодо відповідності екологічним стандартам ЄС [3; 9]. У рамках «Ukraine Facility» слід відзначити ініціативу «Ukraine Investment Framework» (UIF) – це безпосередньо інвестиційний компонент програми ЄС «Ukraine Facility», спрямований на залучення державних та приватних інвестицій для відновлення України [10]. Проте нині реалізації цих ініціатив заважають ключові виклики: безпекові (висока невизначеність через бойові дії призвела до скорочення ПІІ у найбільш вразливих галузях – у промисловості та логістиці) та інституційні (для сталого потоку інвестицій необхідне подальше впровадження системи скринінгу ПІІ та антимонопольних реформ) [1; 2]. Тому важливо, щоб залучення ПІІ від ЄС відбувалось за підтримки заходів щодо створення прозорої, сучасної, цифрової та екологічної економіки.

Для дослідження стану залучення ПІІ в умовах посилення європейської інтеграції з 2016 року та визначення перспектив подальшої активізації ПІІ як інструменту досягнення ЦСР в Україні доцільно розглянути модель, що базується на потенційних сценаріях динаміки впровадження «Ukraine Facility» та інтеграції до «European Green Deal» (дорожньої карти дій, спрямованих на перетворення ЄС до 2050 року на ефективну, сталу та конкурентоспроможну економіку, сприяючи економічному розвитку, екологічній сталості, покращенню здоров'я та якості життя) [11]. Покроковий алгоритм її створення продемонстровано на рис. 1.

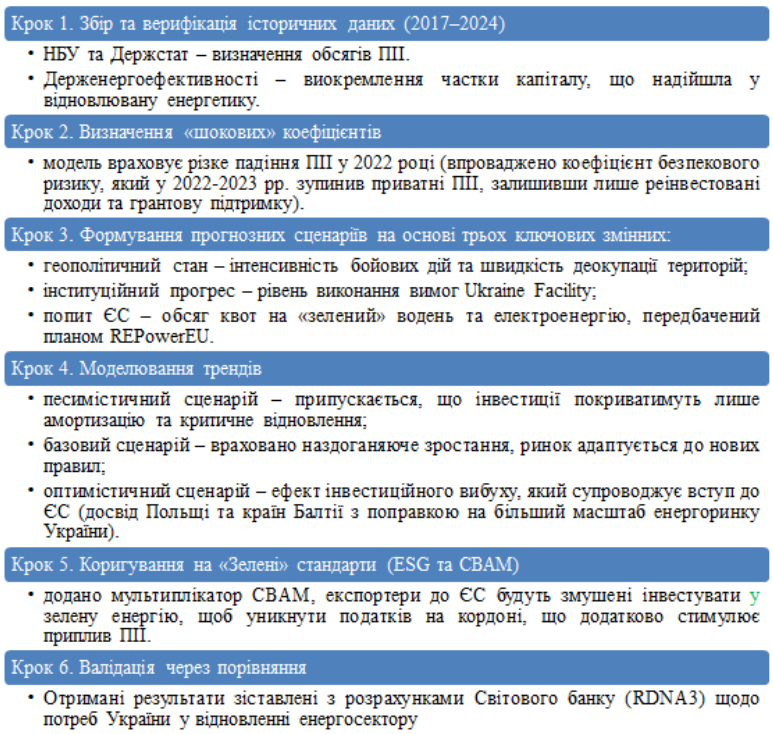


Рис. 1. Алгоритм створення прогнозної моделі залучення ПІІ у «зелену» енергетику України

Джерело: авторська розробка

Нижче представлена графічна модель динаміки ПІІ (рис. 2), що відображає історичні коливання (період «зеленого тарифу» й падіння через війну) та три сценарії розвитку до 2040 року.

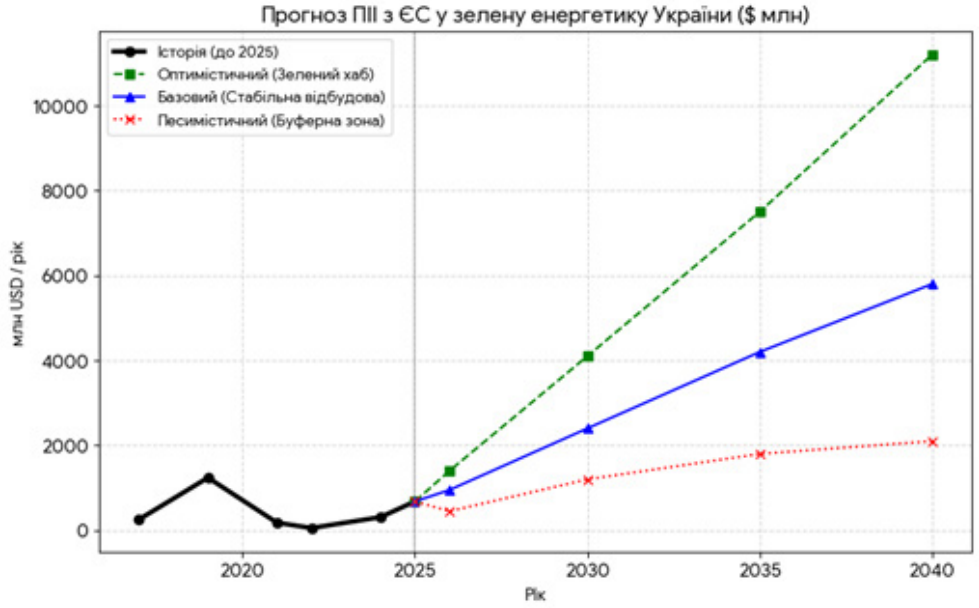


Рис. 2. Прогноз ПІІ у зелену енергетику України з урахуванням можливих сценаріїв до 2040 року

Джерело: авторська розробка

Аналіз трендів за сценаріями дозволяє дійти таких висновків.

Для розуміння динаміки на графіку слід виділити ключові драйвери, які перетворюють ПІІ з простого припливу валюти на інструмент досягнення Цілей сталого розвитку.

І. Історичний етап:

– 2017–2021: пік 2019 року спричинений одним із найвищих у Європі «зелених тарифів». Інвестори з європейських компаній, таких як Scatec (Норвегія), Acciona (Іспанія) та Total Eren (Франція) вкладали кошти у сонячну та вітрову генерацію [13], що забезпечило прогрес у ЦСР 7. Спад 2020–2021 рр. пов'язаний із ретроспективним переглядом тарифів, кризою заборгованості перед виробниками, інституційною нестабільністю та пандемією COVID-19.

– 2022–2025: дно 2022 року стало наслідком повномасштабного вторгнення. Більшість проєктів та результатів їх реалізації на Півдні України опинилися у зоні бойових дій або були зруйновані. ПІІ практично зупинилися через критичні безпекові ризики.

– 2024–2025: реалізація «Ukraine Facility» та впровадження механізмів страхування воєнних ризиків. У контексті «Ukraine Facility» особливо відзначається (Pillar II – Investment Framework) – спеціальна інвестиційна рамка для покриття ризиків, яка гарантує європейським банкам та інвесторам повернення частини капіталу у разі форс-мажорів. Щодо страхування воєнних ризиків, то в цьому разі особливу роль відіграє Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій, яке вже почало страхувати проєкти в Україні (наприклад, у промисловому секторі). Це дозволило дещо зменшити вплив воєнних ризиків для частини системних європейських інвесторів, тому ПІІ були спрямовані у розподілену генерацію та мобільні газові установки.

ІІ. Прогнозний етап:

– Базовий сценарій: Україна стає частиною європейської мережі системних операторів передачі електроенергії ENTSO-E. Інвестиції фокусуються на вітровій генерації та модернізації гідроелектростанцій. Припускається, що вступ до ЄС відбувається у 2032-2035 роках, що забезпечує стабільне зростання без різких стрибків. Цей період прогнозовано на підґрунті: а) він збігається з початком наступного багаторічного бюджету ЄС, а наступний фінансовий план союзу вже має враховувати витрати на нових членів, б) висловлюваних орієнтирів ЄС до наступної хвилі приєднання та в) умови збереження імпульсу реформ, за умови яких Україна реформуватиметься з тією ж швидкістю, що й країни Центральної та Східної Європи свого часу.

– Оптимістичний сценарій: швидкий вступ до ЄС (до 2030 року). Це припущення сформовано на базі оцінок аналітиків (наприклад, Centre for European Policy Studies), за якими Україна демонструє темп реформ, що у 2,5 раза перевищують темпи балканських країн, тому переговорний процес (за наявності політичної волі та рішучості європейських лідерів) реально завершити за 4-5 років (до 2028-2029 років) [12]. У цьому сценарії Україна реалізує проєкти з виробництва «зеленого» водню для експорту в ЄС.

ПІІ також спрямовуються у вітроенергетику та сонячні парки. Високий показник щорічного приросту ПІІ обґрунтований досвідом країн ЦСЄ після вступу до ЄС та враховує мультиплікатор інтеграції, який змінюється залежно від етапів зближення з ЄС: на етапі підготовки ПІІ стимулюються програмою «Ukraine Facility», на етапі вступу відбувається різке зростання через зняття регуляторних бар'єрів та доступ до структурних фондів ЄС, на етапі стабілізації – ринок насичується, темпи ПІІ стабілізуються на високому рівні. Також додано компонент вимушеної декарбонізації та коефіцієнт конверсії податкових втрат в інвестиції (припускається, що інвестору вигідніше вкласти ПІІ в Україні, ніж платити податки на кордоні через те, що з 2026 року поступово вводиться повна оплата за викиди вуглецю (CBAM), що є відліком нового економічного циклу декарбонізації. Оптимістичний прогноз також включає запуск перших великих експортних проєктів (наприклад, водень для сталеливарних заводів ЄС). Це пояснює, чому графік стає стрімким саме після 2030 року – це точка перетину фізичної відбудови та великої європейської стратегії декарбонізації.

– Песимістичний сценарій: безпекові ризики залишаються високими. Інвестиції мають точковий характер і підтримуються виключно державними гарантіями окремих країн ЄС. Перехід на «зелену» енергію відбувається повільно через потребу в екстреній підтримці вугільної та газової генерації. Слід зазначити, що навіть за песимістичним сценарієм, тренд ПІІ після 2026 року є висхідним, оскільки зношеність енергосистеми вимагатиме її повної заміни на нову, екологічну базу, що є ключовим індикатором для досягнення ЦСР 7 та ЦСР 13.

Для реалізації оптимістичного сценарію державна політика має зосередитися на системних реформах, які мінімізують ризики для інвесторів та забезпечують технологічну інтеграцію з ЄС. Ключові рекомендації, структуровані за напрямками впливу, можна узагальнити так [9; 14; 15]:

1. Зниження інвестиційних ризиків, що може бути досягнуто через розширення страхування воєнних ризиків, зокрема за рахунок створення багатостороннього трастового фонду за участі ЄС для надання доступних страхових премій не лише великим корпораціям, а й малим та середнім підприємствам. Важливим є надання гарантій стабільності законодавства для захисту інвесторів від раптових змін податкового або тарифного режиму.

2. Реформа ринку електроенергії, зокрема через перехід до ринкових механізмів, наприклад, стимулювання споживачів, щоб ставали активними учасниками ринку, дозволяючи їм продавати надлишки енергії за ринковою ціною. Для інтеграції у внутрішній ринок ЄС необхідно привести законодавчу базу у такий вигляд, який дозволить синхронізуватися з енергетичним ринком ЄС вільно експортувати українським виробникам «зелену» енергію без додаткових мит.

3. Стимулювання «зелених» інновацій, зокрема через впровадження системи класифікації сталих видів діяльності за європейськими стандартами, що зробить українські проєкти прозорими для інституційних інвесторів з ЄС. Важливою складовою є створення регуляторної бази та виділення територій під спеціальні зони для виробництва «зеленої» енергії, орієнтованої на потреби промисловості Європи.

4. Інституційна підтримка полягає у чіткому дотриманні графіку реформ, зафіксованих у програмі Ukraine Facility, що є умовою отримання фінансової допомоги та сигналом для приватних інвесторів про безпечність ринку.

5. Цифровізація доступу до мереж, наприклад, через створення єдиної платформи для швидкого та прозорого підключення нових потужностей відновлювальної енергетики до енергосистеми без корупційних ризиків.

Запровадження комплексних механізмів страхування воєнних ризиків є фундаментальною умовою перетворення України на привабливий майданчик для іноземних інвестицій, оскільки саме безпекова невизначеність залишається головним бар'єром для реалізації довгострокових стратегій сталого розвитку. Як вже було зазначено, у межах співробітництва з ЄС ключову роль відіграє Ukraine Investment Framework – за рахунок цього інвестиційного компоненту програми «Ukraine Facility» станом на середину 2025 року вже залучено понад 5,7 мільярда євро прямих фінансових зобов'язань ЄС [9]. Ці кошти використовуються не

лише для прямого фінансування, а й як бюджетні гарантії, що дозволили міжнародним фінансовим інституціям страхувати проєкти в енергетиці, транспорті та виробництві, значно знижуючи поріг входу для приватного капіталу.

Паралельно з міжнародними інструментами в Україні з 2026 року запрацювала оновлена державна система страхування через Експортно-кредитне агентство (ЕКА), яка пропонує два критично важливі продукти: пряме страхування інвестицій для власників понад 10% капіталу та страхування інвестиційних кредитів для банків. Важливою особливістю цієї програми є диференційований підхід, за яким підприємства у прифронтових регіонах можуть отримати пряму компенсацію збитків до 30 млн. грн., тоді як бізнес в інших областях має право на часткове відшкодування страхових премій до 3 млн. грн. [16]. Така архітектура захисту активів дозволяє іноземним інвесторам планувати діяльність навіть за умов воєнних загроз, фокусуючись на модернізації виробництв та впровадженні інновацій.

Ефективність цих механізмів підкріплюється діяльністю глобальних агентств, таких як MIGA (World Bank) та DFC (USA). Наприклад, на початку 2026 року було фіналізовано нові перестрахувальні потужності за підтримки DFC, що дозволило розширити ринок комерційного страхування майна від ракетних ударів та атак дронів навіть для малих та середніх підприємств.

У поєднанні з жорсткими екологічними стандартами ЄС, ці інструменти створюють унікальну екосистему, де страховий захист надається переважно тим проєктам, що відповідають цілям сталого розвитку, забезпечуючи не лише відновлення фізичної інфраструктури, а й якісну трансформацію української економіки (таблиця 1).

Таблиця 1

Приклади надання страхових механізмів для активізації залучення ПІІ у контексті досягнення ЦСР

Проєкт	Джерело гарантій	ЦСР
Відновлювана енергетика із накопичувачами в Одеській області	Ukraine Investment Framework (UIF) + ЄБРР	Заміщення вугільної генерації та децентралізація мережі
Індустріальний логістичний парк «М10» у Львові	MIGA (Світовий банк)	Створення робочих місць, сертифікація BREEAM (зелене будівництво)
Сонячні станції з BESS (Центральна Україна)	DFC (США)	Використання систем накопичення енергії для стабілізації енергосистеми
Логістичний хаб (агропереробка та експорт) у Закарпатті	ЕКА України (страхування кредитів)	Розширення «Шляхів солідарності» та інтеграція у транспортну мережу ЄС
Кредитна лінія для МСБ	MIGA (гарантії ліквідності)	Підтримка малого бізнесу, що є основою стійкості громад
Екологічна модернізація УЗ	ЄБРР під гарантії ЄС	Перехід на енергоефективний тяговий рухомий склад

Джерело: складено авторкою за матеріалами [17; 18; 19]

Таблиця 1 демонструє, що страхові механізми спроможні переорієнтувати капітал з короткострокових спекуляцій на довгострокові інфраструктурні об'єкти. Найбільша концентрація ресурсів спостерігається в енергетиці та логістиці, що є критичним для виживання економіки під час війни та її подальшого «зеленого» зростання у межах стандартів ЄС. Завдяки системі страхування від воєнних ризиків такі міжнародні інституції, як MIGA та DFC, а також програми Ukraine Investment Framework змогли розблокувати капітал для об'єктів, які безпосередньо впливають на досягнення ЦСР.

Завдяки поєднанню фінансових інструментів ЄС та механізмів страхування воєнних ризиків інвестиції набули більш системного характеру з фокусом на енергонезалежність, технологічні інновації та соціальну стійкість, що активізує інтеграцію України в європейські ланцюги доданої вартості навіть у складних безпекових умовах.

Висновки. Отже, можна відзначити трансформацію ролі ПІІ в умовах війни та євроінтеграції, вони перетворилися на стратегічний інструмент системної модернізації України, а у контексті співпраці з ЄС, ПІІ стають драйвером реалізації ЦСР. «Зелена»

енергетика є найбільш перспективним сектором для залучення європейського капіталу. Згідно з оптимістичним прогнозом, до 2040 року обсяг ПІІ у цей сектор може реалізувати потенціал України стати «зеленим енергетичним хабом» Європи, інтегруючись у ланцюги створення вартості через експорт чистої енергії. Період 2024–2026 років став переломним завдяки впровадженню інструментів страхування воєнних ризиків (через MIGA, DFC та ЕКА) та програми Ukraine Facility. Ці механізми дозволили розблокувати приватний капітал навіть в умовах активних безпекових загроз, спрямовуючи його у проєкти з високим інфраструктурним, соціальним та екологічним впливом.

Модель демонструє, що різниця між песимістичним та оптимістичним сценаріями залежить від темпів внутрішніх реформ та політичної волі і рішучості. Ключовими факторами успіху є гармонізація українського законодавства з європейським, впровадження механізмів CBAM та забезпечення прозорості економічної та правової системи. Без активної державної політики щодо стимулювання інновацій та захисту прав інвесторів реалізація ЦСР та впровадження нової, екологічної та стійкої економічної моделі залишиться формальною декларацією. Перспективним для подальших досліджень та практичного розвитку теми вважається аналіз того, як запровадження європейського механізму вуглецевого коригування імпорту (CBAM) може змінити географію та структуру ПІІ.

Результати дослідження та пропозиції можуть бути спрямовані: органам державної влади (в якості орієнтиру для створення інституційного середовища спроможного залучити більш якісні ПІІ, зокрема через подальшу гармонізацію визначення «сталих інвестицій» із таксономією ЄС, а також розробку спільно з MIGA та DFC механізмів пріоритетного страхування воєнних ризиків саме для проєктів, що відповідають ЦСР –енергоефективність, екологічний агросектор); потенційним реципієнтам інвестицій з боку бізнесу (підвищення інвестиційної привабливості пропонується досягати через прозорість та впровадження нефінансової (екологічної, соціальної) звітності за стандартами ЄС); органам місцевого самоврядування (з метою підготовки локальних майданчиків у громадах для європейського капіталу доречно формувати карти можливостей для виробництва сонячної, вітрової енергії, біогазу, що привабить інвесторів, які шукають проєкти у межах «зеленого курсу»).

Список літератури:

1. Ставицький А., Наумова О., Шевчук А. Прямі іноземні інвестиції та економічне зростання в Україні: емпіричний аналіз. *Економіка та суспільство*. 2025. (75). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-59. URL: https://surl.li/majaex (дата звернення 10.02.2026).

2. Павленчик Н. Ф., Холявка В. З., Камінський Л.-Р. Ю. Роль прямих іноземних інвестицій у забезпеченні сталого економічного зростання. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* 2025. Випуск 47/2025, (47). С. 424-433. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18215423 URL: https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/issue/view/30 (дата звернення 10.02.2026).

3. Тоцька О., Бурець О. Іноземне інвестування та фінансова підтримка України країнами ЄС в умовах військового стану. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку.* 2025. 2(17). С. 192-202. DOI: https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-16 URL: https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/26303 (дата звернення 08.02.2026).

4. Mursalov M., Mammadov H., Bulhak A. Research on Influence of Foreign Direct Investment on Sustainable Development of a Country. *Financial Markets, Institutions and Risks.* 2025. 9(3). P. 171-196. DOI: https://doi.org/10.61093/fmir.9(3).171-196.2025 URL: https://armgpublishing.com/journals/fmir/volume-9-issue-3/article-10/ (дата звернення 12.02.2026).

5. Fairouz M., Mordi C., Elamer A. A. The role of foreign direct investment and environmental taxation in promoting renewable energy sustainability. *Journal of Cleaner Production*. 2025. Volume 505. DOI: https:// doi.org/10.1016/j.jclepro.2025.145515 URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652625008650?via%3Dihub (дата звернення 17.02.2026).

6. Галуха Л., Пічугіна Ю., Овандер Н. Оцінка ролі інвестиційних потоків у зміцненні економічної інтеграції між Україною й іншими країнами ЄС. *Економіка та суспільство*. 2024. (62). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-45 URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/ view/3935 (дата звернення 22.02.2026).

7. Witkowska J. The role of FDI in the sustainable development of the European Union, Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe. Lodz University Press. *Lodz*. 2023.

Vol. 26. Iss. 1. P. 21-43. DOI: https://doi.org/ 10.18778/1508-2008.26.02 URL: https://czasopisma.uni.lodz.pl/CER/article/view/17267 (дата звернення 25.02.2026).

8. Романюта Е. Е., Качан І. А., Кравчук Д. Вплив прямих іноземних інвестицій на сталий розвиток. *Здобутки економіки: перспективи та інновації.* 2024. (9). DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.13326301 URL: https://zenodo.org/records/13326301 (дата звернення 06.02.2026).

9. План для Ukraine Facility 2024-2027. URL: https://www. ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf (дата звернення 02.02.2026).

10. Механізми фінансування інвестицій в Україні в рамках Ukraine Investment Framework. Міністерство економіки України. URL: https:// www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/06/ukraine-investment-framework.pdf (дата звернення 02.02.2026).

11. European Green Deal. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення 05.02.2026).

12. Akhvlediani T., Movchan V. The Impact of Ukraine's Accession on the EU's Economy. The Value Added of Ukraine. International Centre for Defence and Security. 2024. URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2024/03/ ICDS_Policy_Paper_The_Impact_of_Ukraines_Accession.pdf (дата звернення 07.02.2026).

13. Greener, better, stronger together: Why cooperation in renewable energy should be a priority for EU-Ukraine relations. European Policy Centre. May 15, 2025. URL: https://surl.li/jcooyb. (дата звернення 07.02.2026).

14. Ukhanova I. O., Melnik K. S. Ukraine in the international investment capital market the context of post-war economic recovery. *Economic innovations.* 2023. Vol. 25, Issue 3(88). P. 261-272. DOI: https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.3(88).261-271 URL: https://ei-journal.com/index.php/journal/ article/view/1394 (дата звернення 06.02.2026).

15. Проєкт «Інтеграція України у спільний ринок ЄС». Видання шосте. 2025. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: http://www.ier.com.ua/ua/Ukraine_and_EU/integration/sixth_edition_2025 (дата звернення 02.02.2026).

16. Політики страхування. ПрАТ «Експортно-кредитне агентство». URL: https://www.eca.gov.ua/produkty/polityky-strahuvannya/ (дата звернення 11.02.2026).

17. 50 млн. євро від ЄІБ на підтримку оновлення пунктів прикордонного контролю поїздів та залізничної інфраструктури для зміцнення зв'язків з ЄС і розвитку торгівлі. European Investment Bank. URL: https://surl.li/ygqner (дата звернення 11.04.2026).

18. Notus Wind. European Bank for Reconstruction and Development. URL: https://surl.li/pbnmvj (дата звернення 02.02.2026).

19. MIGA's Ukraine Response. Multilateral Investment Guarantee Agency. URL: https://surl.li/gvnzyp. (дата звернення 21.02.2026).

References:

1. Stavytskyi, A., Naumova, O., & Shevchuk, A. (2025). Foreign Direct Investment and Economic Growth in Ukraine: An Empirical Analysis. Ekonomika ta suspilstvo, (75). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-59. Retrieved from https://surl.li/majaex (accessed February 10, 2026). [In Ukrainian].

2. Pavlenchyk, N. F., Kholiavka, V. Z., & Kaminskyi, L.-R. Yu. (2025). The role of foreign direct investment in ensuring sustainable economic growth. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava*, (47), 424-433. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18215423 Retrieved from https://nzlubp.org.ua/ index.php/journal/issue/view/30 (accessed February 10, 2026). [In Ukrainian].

3. Totska, O., Burets, O. (2025). Foreign investment and financial support to Ukraine by EU countries under martial law. *Finansovo-kredytni systemy: perspektyvy rozvytku,* 2(17), 192-202. DOI: https://doi.org/10.26565/ 2786-4995-2025-2-16 Retrieved from https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/ view/26303 (accessed February 8, 2026). [In Ukrainian].

4. Mursalov, M., Mammadov, H. & Bulhak, A. (2025). Research on Influence of Foreign Direct Investment on Sustainable Development of a Country. *Financial Markets, Institutions and Risks,* 9(3), 171-196. DOI: https://doi.org/10.61093/fmir.9(3).171-196.2025. Retrieved from https://armgpublishing.com/ journals/fmir/volume-9-issue-3/article-10/ (accessed February 12, 2026).

5. Fairouz, M., Mordi, C., Elamer, A. A. (2025). The role of foreign direct investment and environmental taxation in promoting renewable energy sustainability. *Journal of Cleaner Production,* 505. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2025.145515. Retrieved from https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652625008650?via%3Dihub (accessed February 17, 2026)

6. Halukha, L., Pichuhina, Yu., & Ovander, N. (2024). Assessing the role of investment flows in strengthening economic integration between Ukraine and other EU countries. *Ekonomika ta suspilstvo.* (62). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-45 Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/ index.php/journal/article/view/3935 (accessed February 22, 2026). [In Ukrainian]

7. Witkowska, J. (2023). The role of FDI in the sustainable development of the European Union, Comparative Economic Research. *Central and Eastern Europe. Lodz University Press.* Lodz. 26, 1, 21-43. DOI: https://doi.org/10.18778/ 1508-2008.26.02 Retrieved from https://czasopisma.uni.lodz.pl/ CER/article/view/ 17267 (accessed February 25, 2026).

8. Romaniuta, E. E., Kachan, I. A., & Kravchuk, D. (2024). The impact of foreign direct investment on sustainable development. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii,* (9). DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.13326301 Retrieved from https://zenodo.org/records/13326301 (accessed February 6, 2026). [In Ukrainian].

9. Plan for Ukraine Facility 2024-2027. Retrieved from https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf (accessed February 2, 2026). [In Ukrainian].

10. Mechanisms for financing investments in Ukraine within the framework of the Ukraine Investment Framework. Ministry of Economy of Ukraine. Retrieved from https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/06/ukraine-investment-framework.pdf (accessed February 2, 2026). [In Ukrainian].

11. European Green Deal. European Commission. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (accessed February 5, 2026).

12. Akhvlediani T., Movchan V. The Impact of Ukraine's Accession on the EU's Economy. The Value Added of Ukraine. *International Centre for Defence and Security*. 2024. URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2024/03/ ICDS_Policy_Paper_The_Impact_of_Ukraines_Accession.pdf (accessed February 7, 2026).

13. Greener, better, stronger together: Why cooperation in renewable energy should be a priority for EU-Ukraine relations. European Policy Centre. May 15, 2025. Retrieved from https://surl.li/jcooyb. (accessed February 7, 2026).

14. Ukhanova, I. O., Melnik, K. S. (2023). Ukraine in the international investment capital market the context of post-war economic recovery. *Economic innovations*, 25, 3(88), 261-272. DOI: https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.3(88).261-271 Retrieved from https://ei-journal.com/index.php/journal/article/view/1394 (accessed February 6, 2026).

15. Project «Integration of Ukraine into the EU Common Market». Sixth edition (2025). Institute for Economic Research and Policy Consulting. Retrieved from http://www.ier.com.ua/ua/Ukraine_and_EU/integration/sixth_edition_2025 (accessed February 2, 2026). [In Ukrainian].

16. Insurance policies. PrJSC «Export Credit Agency». Retrieved from https://www.eca.gov.ua/produkty/polityky-strahuvannya/ (accessed February 11, 2026). [In Ukrainian].

17. €50 million from the EIB to support the upgrade of train border control points and rail infrastructure to strengthen ties with the EU and develop trade. European Investment Bank. Retrieved from https://surl.li/ygqner (accessed February 11, 2026). [In Ukrainian].

18. Notus Wind. European Bank for Reconstruction and Development. Retrieved from https://surl.li/pbnmvj (accessed February 2, 2026).

19. MIGA's Ukraine Response. Multilateral Investment Guarantee Agency. Retrieved from https://surl.li/gvnzyp. (accessed February 6, 2026).

Стаття надійшла до редакції 27.02.2026
Прийнята до публікації 24.04.2026
Опубліковано онлайн 25.05.2026